

33

ΑΝΑΠΤΥΞΤΕ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΑΣΗ

Είτε εργάζεστε δραστήρια στον κόσμο, είτε έχετε αποσυρθεί απ' αυτόν, το πιο σημαντικό δεν είναι το έργο που κάνετε ή δεν κάνετε, αλλά το πόσο αποτελεσματικά καταφέρατε να ξεριζώσετε και να καταστρέψετε τις βαθιά ριζωμένες τάσεις που κρύβονται στην καρδιά σας.

Ενσαρκώσεις της Αγάπης,

Η απομάκρυνση των *βάσανας*, δηλαδή των βαθιά ριζωμένων αρνητικών σκέψεων, συνηθειών και προδιαθέσεων, είναι ο βασικός σκοπός κάθε πνευματικής άσκησης. Αυτές εκδηλώνονται στις σκέψεις και τις πράξεις σας ως τα δίδυμα κακά της προσκόλλησης και της αποστροφής, της επιθυμίας και του θυμού. Πρέπει να καθαρίσετε τον εαυτό σας από κάθε ίχνος αυτών των κακών που έχουν φωλιάσει μέσα σας.

Δεν μπορείτε να δραπετεύσετε από τους εσωτερικούς εχθρούς σας

Αν καταφύγετε στο δάσος ή σε μια σπηλιά χωρίς να εκτελείτε τις κατάλληλες ασκήσεις για να απομακρύνετε αυτούς τους εσωτερικούς εχθρούς, τότε, είτε σας αρέσει είτε όχι, αυτές οι τάσεις ή κλίσεις θα συνεχίσουν να παράγουν σκέψεις και πράξεις που σας δεσμεύουν. Οι κηλίδες αυτές θα παραμένουν σαν σπόροι στην καρδιά σας και θα παρακινούν ένα ρεύμα σκέψεων που θα είναι εμποτισμένο από αρέσκειες κι απαρέσκειες, από επιθυμίες και ψευδαισθήσεις. Σαν αποτέλεσμα, στο τέλος θα ξεχάσετε την αληθινή ανθρώπινη φύση σας.

Η *Γκίτα* υποδεικνύει ότι αν καταφέρετε να ξεριζώσετε τις τάσεις που έχουν χαραχτεί στην καρδιά σας, τότε θα είστε ελεύθεροι να εκτελείτε οποιαδήποτε πράξη χωρίς ενδιαφέρον για τα αποτελέσματα. Από εκείνη τη στιγμή και μετά δεν θα δεσμευέστε από τις πράξεις με τις οποίες ασχολείστε. Με άλλα λόγια, θα είστε απόλυτα ελεύθεροι από τους καρπούς των πράξεών σας. Οι άνθρωποι δεν κατανοούν αυτή την αλήθεια και καταλήγουν να απαρνούνται όλες τις εξωτερικές δραστη-

ριότητες, πέφτοντας σε αδράνεια και τεμπελιά. Αλλά η *Γκίτα* επανειλημμένα προειδοποιεί πως δεν υπάρχει χώρος για τεμπελιά στον κόσμο του πνεύματος.

Αυτό που διδάσκει η *Γκίτα* είναι η *γιόγκα* της απρόσωπης, χωρίς επιθυμία για τα αποτελέσματα, δράσης, κατά την οποία παραμένετε ολότελα ουδέτεροι απέναντι σε κάθε προσωπικό συμφέρον στο έργο που κάνετε και στα αποτελέσματα που προκύπτουν. Αυτό σημαίνει εργασία με πλήρη συγκέντρωση και με όλες τις δυνατότητές σας για τελειότητα, αλλά με γνώμονα την υπηρεσία του Θεού, μένοντας εδραιωμένοι στη Θεϊκή συνειδητότητα. Όσο εξακολουθείτε να κυριαρχείτε από αρνητικές σκέψεις, συνήθειες και προδιαθέσεις, δεν θα μπορέσετε να φθάσετε σ' αυτό το υψηλό στάδιο της ανιδιοτελούς δράσης και απάρνησης των καρπών των προσπαθειών σας.

Μεταμορφώστε όλες τις ιδιοτελείς πράξεις σε ανιδιοτελείς

Πρώτα πρέπει να απομακρύνετε τις κακές ιδιότητες και τις αρνητικές προδιαθέσεις, αντικαθιστώντας τες με καλές ιδιότητες που θα αποκτήσετε με την εκτέλεση καλών πράξεων. Ύστερα, μπορείτε να προχωρήσετε σε υψηλότερο στάδιο, όπου απαρνείστε τους καρπούς όλων των πράξεών σας. Σε αυτό το στάδιο, φροντίζετε να είναι οι πράξεις σας ύψιστης αγνότητας ώστε να τις προσφέρετε όλες στον Θεό.

Ποιο είναι το εσωτερικό μυστικό της εκτέλεσης ενός έργου; Η *Γκίτα* διακηρύσσει ότι μόνο μέσω καλών δραστηριοτήτων μπορούν να απομακρυνθούν οι κακές τάσεις. Η *Γκίτα* σας συμβουλεύει να ασχολείστε μόνο με καλές πράξεις, προκειμένου να εξαγνίσετε την καρδιά σας. Αλλά προχωράει ακόμα πιο πέρα. Βεβαιώνει ότι η αληθινή αγνότητα της καρδιάς μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την αφιέρωση όλων των πράξεων στον Θεό. Κάθε πράξη που κάνετε πρέπει να προσφέρεται στον Θεό. Μόνο τότε η καρδιά σας θα καθαρθεί πλήρως. Σκεφθείτε το ακόλουθο παράδειγμα.

Όταν η τροφή καταναλώνεται, αφού έχει μαγειρευτεί κι ετοιμαστεί μ' ένα σωρό διαφορετικούς τρόπους, εξακολουθεί να είναι μια συνηθισμένη τροφή και σεις υπόκεισθε σε καλά ή κακά αποτελέσματα τρώγοντας την. Όμως, αν η τροφή αυτή, πριν καταναλωθεί, προσφερθεί στον Θεό, τότε γίνεται ευλογημένη τροφή (*πρασάνταμ*), γίνεται ένα ιερό δώρο του Θεού.

Με την ίδια λογική, όλες οι δραστηριότητες που εκτελείτε κατά τη διάρκεια της ημέρας, ανήκουν στην κατηγορία του συνηθισμένου *κάρμα*. Αλλά όταν εκτελείτε αυτές τις ίδιες πράξεις, έστω κι αν είναι ασήμαντες, με πρόθεση να τις προσφέρετε στον Θεό, αφιερώνοντας τα αποτε-

λέσματα τους όχι στη δική σας ικανοποίηση αλλά στην ικανοποίηση του Κυρίου, τότε αυτό το *κάρμα* γίνεται *κάρμα γιόγκα*. Γίνεται επίσης ιερή θυσία. Μόνο μέσω ενός τέτοιου πνεύματος δράσης θα μπορέσετε να απαλλαγείτε από όλες τις κακές τάσεις και να εξαγνίσετε την καρδιά σας.

Εξαγνίστε τις πράξεις σας πριν τις προσφέρετε στον Θεό

Ποιες πρέπει να είναι οι ποιότητες των πράξεων που προσφέρετε στα πόδια του Κυρίου; Πόσο ιερές πρέπει να είναι; Προτού προσφέρετε ένα αντικείμενο σε κάποιον άνθρωπο, φροντίζετε να του είναι χρήσιμο, να έχει κάποια αξία, να είναι καθαρό και αρεστό. Μ' άλλα λόγια, να γίνει δεκτό με χαρά. Αφού αυτό συμβαίνει όταν προσφέρετε ένα πράγμα σε κάποιον άνθρωπο, πόσο πιο προσεκτικοί πρέπει να είστε όταν κάνετε μια προσφορά στον ίδιο τον Κύριο! Πόσο αγνή και ιερή πρέπει να είναι; Δεν πρέπει να προσφέρει κανείς όλα τα αντικείμενα και όλες τις πράξεις στον Κύριο. Πρέπει πρώτα να τα εξαγνίσετε, να τα καθαγιάσετε και να τα μεγαλύσετε. Τότε θα αποτελεί κατάλληλη προσφορά για τον Κύριο.

Για παράδειγμα, αν θέλετε να προσφέρετε στον Κύριο ένα τριαντάφυλλο, πρώτα διαλέγετε ένα όμορφο, ευωδιαστό άνθος. Ύστερα διώχνετε τα διάφορα έντομα από πάνω του. Έπειτα αφαιρείτε τα αγκάθια και τα άσχημα φύλλα από τον μίσχο και με διάφορους άλλους τρόπους κάνετε την προσφορά σας όσο πιο όμορφη και αγνή γίνεται. Μόνο τότε την προσφέρετε στον Κύριο. Κάθε πράξη που κάνετε θα πρέπει να είναι σαν το άνθος που προσφέρετε στον Κύριο. Ακριβώς όπως το λεπτό άρωμα είναι έμφυτο στο λουλούδι που προσφέρετε, έτσι και οι πράξεις σας πρέπει να εμποτίζονται με το άρωμα της αγάπης και της ιερότητας. Ακριβώς όπως το λουλούδι είναι όμορφο και αγνό, έτσι και οι πράξεις σας πρέπει να είναι αγαθές και αγνές. Αυτό είναι αληθινή *κάρμα γιόγκα*. Η *Μπάγκαβαντ Γκίτα* σας παρακινεί να προσφέρετε μόνο τέτοιου είδους δράση στον Κύριο.

Πρέπει να είστε ικανοί να διακρίνετε ανάμεσα στη συνετή και την ανόητη δράση. Γι' αυτό, πρέπει πρώτα να κατανοήσετε τη διαφορά μεταξύ σοφίας και άγνοιας: να αναπτύξετε τη σοφία σας μέχρις ότου διευρυνθεί και γίνει ένα με την κοσμική σοφία, τη θεία σοφία. Όποιος θέλει να έχει την άμεση εμπειρία του Θεού πρέπει να αναπτύξει αυτή τη σοφία και μαζί με αυτήν κάποιες σημαντικές ιδιότητες.

Τα χαρακτηριστικά ενός φωτισμένου όντος

Τα χαρακτηριστικά ενός ατόμου με πνευματική σοφία είναι: η υπομονή, η αποφασιστικότητα, η αγνότητα του σώματος και του νου, η ανιδιοτε-

λής αγάπη, ένα πάντα ζεστό ενδιαφέρον και μια συνεχής επίγνωση για τον Θεό που ενοικεί εντός και οι έξι ιδιότητες που είναι γνωστές σαν πνευματικοί θησαυροί, δηλαδή: ο έλεγχος του νου, ο έλεγχος των αισθήσεων, η απάρνηση των επιθυμιών, η μακροθυμία και η αδιαφορία για όλα τα είδη των αντιθέτων όπως ο πόνος και η ευχαρίστηση, η πίστη στις διδασκαλίες των γραφών και ο πνευματικός ζήλος, και, τέλος, η ικανοποίηση που προέρχεται από έναν σταθερό και αδιατάρακτο νου. Ας εξετάσουμε την πρώτη απ' αυτές τις ιδιότητες, την υπομονή.

Η υπομονή είναι ένα από τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά που πρέπει να καλλιεργεί και να ασκεί κάθε άτομο. Πολλοί βασιλιάδες καταστράφηκαν, επειδή έχασαν την υπομονή τους. Ακόμα και μεγάλοι σοφοί έχασαν την πνευματική χάρη τους, επειδή δεν καλλιέργησαν αυτή την αρετή. Αναρίθμητοι λόγιοι χάθηκαν, επειδή υποτίμησαν αυτό το ανεκτίμητο προσόν. Η υπομονή μπορεί να θεωρηθεί η πιο σημαντική ασπίδα και πανοπλία για να αντιμετωπίσετε τη μάχη της ζωής. Οι άνθρωποι σύντομα χάνουν κάθε ανθρώπινη αρετή, όταν χάσουν την υπομονή τους. Επομένως, η αρετή της υπομονής είναι σημαντικό γνώρισμα ενός σοφού. Χωρίς υπομονή θα ήταν αδύνατον να είναι κάποιος σοφός.

Μαζί με την υπομονή πρέπει να υπάρχει επιμονή και αποφασιστικότητα. Η επιμονή δεν πρέπει να συγχέεται με την ξεροκεφαλιά. Στα ιερά καθήκοντα, σε θέματα που σχετίζονται με το πνεύμα, η σταθερότητα και η αποφασιστικότητα μπορούν να περιγραφούν σαν μια ιδιότητα του νου που είναι ελεύθερος από την πλάνη και την αστάθεια.

Όποιο εμπόδιο κι αν συναντήσει, όποιες δυσκολίες και προβλήματα κι αν παρουσιαστούν, ο αποφασιστικός άνθρωπος παραμένει σταθερά αφοσιωμένος στην επιδίωξη του καθήκοντος που έχει αναλάβει, μέχρις ότου φθάσει στον τελικό σκοπό του. Αν δεν διαθέτετε την αρετή της αποφασιστικότητας, τότε η υπομονή είναι χωρίς βάση και δεν μπορεί να ισχυροποιηθεί. Η υπομονή και η αποφασιστικότητα είναι σαν δύο δίδυμες αρετές· η μία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την άλλη. Χωρίς αποφασιστικότητα, η υπομονή δεν μπορεί να εδραιωθεί· χωρίς υπομονή, η αποφασιστικότητα θα εκφυλιστεί σε αλαζονεία.

Στη συνέχεια, θα εξετάσουμε την αγνότητα. Όπως ακριβώς εκτελείτε διάφορες πράξεις για να εξαγνίσετε το σώμα σας, έτσι πρέπει να εκτελείτε και διάφορες καλές πράξεις για να εξαγνίσετε τον νου σας. Με τέτοιες πράξεις μπορείτε να απομακρύνετε τις προσκολλήσεις, τις αρέσκειες και τις απαρέσκειες που έχουν μολύνει τον νου σας με εγωισμό. Μόνον όταν αυτές οι αρνητικές ιδιότητες εκδιωχθούν, θα μπορέσετε να πετύχετε τον αυτοέλεγχο. Όπως η χελώνα μπορεί ελεύθερα να

κινεί τα μέλη της και να βγαίνει από το καβούκι της ή να χώνεται μέσα, έτσι κι εσείς θα μπορείτε να ελέγχετε τις αισθήσεις σας και να τις χρησιμοποιείτε όταν τις χρειάζεστε. Η *Γκίτα* βεβαιώνει ότι κι αυτές είναι επίσης πολύ σημαντικές ιδιότητες ενός σοφού ανθρώπου.

Με τις πράξεις τους οι άνθρωποι αποκαλύπτουν την εσωτερική φύση τους

Είναι στο πεδίο της δράσης που ο άνθρωπος αποκαλύπτει τον χαρακτήρα και τον τύπο του. Γι' αυτό ακριβώς δόθηκε τόση μεγάλη σημασία στην δράση που δεν έχει προσδοκίες για το αποτέλεσμα. Ακριβώς όπως ο καθρέφτης μπορεί να σας αποκαλύψει τι τύπο προσώπου έχετε, έτσι και οι πράξεις σας δείχνουν τον τύπο των αισθημάτων σας. Όταν έχετε κάποια συναλλαγή μ' έναν άνθρωπο, μπορείτε εύκολα να ανακαλύψετε τι είδους άτομο είναι, εξετάζοντας τις πράξεις του.

Ένα άτομο μπορεί να φαίνεται ότι είναι *σαττβικό*, ισορροπημένο και ήρεμο. Μπορεί να μοιάζει με άτομο που θυσιάζεται. Μπορεί να νομίζετε ότι έχει άγια καρδιά, οι πράξεις του όμως να αποδεικνύουν το αντίθετο. Οι πράξεις του μπορεί να αποκαλύπτουν μια ζωώδη ή ακόμα και δαιμονική φύση. Μέσω των πράξεών του αποκαλύπτεται η φύση του. Κάποιοι άλλοι μπορεί να σας φαίνονται βίαιοι. Μπορεί να τους θεωρείτε τραχείς κι απότομους, ότι τους λείπει η καλλιέργεια ή οι χαριτωμένοι τρόποι. Αλλά αν με τις πράξεις τους εκδηλώνουν συμπόνια κι άλλες ευγενικές αρετές, τότε πρέπει να συμπεράνετε ότι έχουν *σαττβική* φύση. Έτσι, αν θέλετε να βεβαιωθείτε για το αν κάποιος είναι *σαττβικής*, *ρατζασικής* ή *ταμασικής* φύσης, το μόνο που χρειάζεται είναι να παρατηρήσετε τις πράξεις του. Αυτές θα σας αποκαλύψουν αλάνθαστα τη φύση του.

Η *Γκίτα* τόνισε το είδος των πράξεων που πρέπει να εκτελούνται στην καθημερινή ζωή. Η *Γκίτα* δεν σας παροτρύνει να εγκαταλείψετε τα πάντα, να ακολουθήσετε τον ασκητισμό και να πάτε στο δάσος. Αντίθετα, αποδεικνύει ότι ένα σημαντικό καθήκον και ευθύνη κάθε ανθρώπου είναι να αναλαμβάνει χρήσιμες δραστηριότητες στον κόσμο. Διακηρύσσει επίσης ότι το μυστικό της ανθρώπινης ζωής είναι να αναγνωρίσετε και να ακολουθήσετε την ατραπό του *Ντάρμα*, που σημαίνει να επιδίξεστε σε ανιδιοτελείς και ιερές πράξεις που βοηθούν στην ευημερία των συνανθρώπων σας. Η *Γκίτα* αναφέρει ότι η ανθρώπινη ζωή υπάρχει στη δράση· δεν θα μπορούσατε να συντηρήσετε ούτε το σώμα σας, αν απείχατε από τη δράση. Επομένως, και ο απλός άνθρωπος αλλά και ο πνευματικός ζηλωτής πρέπει να εισέλθουν στο πεδίο της δραστηριότητας και της εργασίας. Αλλά οι πράξεις που εκτελείτε πρέπει να είναι ιερές, πρέπει να συμβαδίζουν με τις αρχές του *Ντάρμα*.

Πρέπει να φροντίσετε ώστε οι δραστηριότητες με τις οποίες ασχολείστε να είναι χρήσιμες για τους άλλους. Να ασχολείστε με δραστηριότητες ιδανικές και να τις εκτελείτε χωρίς ιδιοτέλεια. Μόνο τότε οι πράξεις σας θα μπορούν να θεωρηθούν *σαττβικής* φύσης. Κανείς συνηθισμένος άνθρωπος δεν μπορεί να ενεργεί απαλλαγμένος εντελώς από την επιθυμία. Πρέπει να κατευθύνετε τις πράξεις και τις επιθυμίες σας προς τον ιερό σκοπό της αναζήτησης και της βίωσης του Θείου. Όταν αυτός ο ιερός προσανατολισμός γίνει η βάση των δραστηριοτήτων σας, τότε το *κάρμα* γίνεται *γιόγκα*. Αυτό θα σας οδηγήσει κατευθείαν στον σκοπό της ένωσης με το Θείο.

Η πλάνη της *Μάγια* και οι δυο πανίσχυρες δυνάμεις της

Εδώ είναι που υπεισέρχεται η ψευδαίσθηση της Κοσμικής Πλάνης (*Μάγια*), που έχει την τάση να ματαιώνει τις προσπάθειές σας για να φτάσετε στο θεϊκό σας στόχο. Υπάρχουν δυο πανίσχυρες δυνάμεις με τις οποίες ενεργεί η *Μάγια*: η δύναμη της συγκάλυψης (*αβαράνα*) και η δύναμη της προβολής (*βικσέπα*). Αυτές δεν έχουν κάποια ιδιαίτερη μορφή ή σχήμα.

Ας εξετάσουμε πρώτα την δύναμη της συγκάλυψης, η οποία σκεπάζει ή καλύπτει. Πώς καλύπτει; Με τι καλύπτει; Πώς μπορείτε να αποκαλύψετε εκείνο που είναι καλυμμένο; Εφόσον το ίδιο δεν έχει μορφή, με ποιον τρόπο καλύπτει; Πώς μπορεί να αφαιρεθεί; Τα ερωτήματα αυτά δεν μπορούν να απαντηθούν.

Η *Μάγια* είναι μυστηριώδης και ανεξήγητη. Το να πλανεύει και να προκαλεί σύγχυση είναι στην ίδια της τη φύση. Σκεφτείτε ένα σχοινί πεταμένο στον δρόμο. Στο σκοτάδι ξεγελιέστε και νομίζετε ότι το σχοινί είναι φίδι. Τι είναι εκείνο που κάλυψε το σχοινί; Προσπαθήστε να κατανοήσετε τι συνέβη. Ξαφνικά, σας κατέκλυσε το συναίσθημα του φόβου, γιατί φανταστήκατε ένα φίδι στον δρόμο μπροστά σας. Επομένως, μέσα στον νου σας το σχοινί επικαλύφθηκε από το φίδι κι εσείς φοβηθήκατε. Υπάρχει πράγματι φίδι εκεί; Όχι, δεν υπάρχει φίδι. Τότε πώς μπορεί το σχοινί να καλυφθεί από ένα πράγμα που δεν υπάρχει και δεν υπήρξε ποτέ; Αυτή είναι η ψευδαίσθηση.

Κάτω από ποιες συνθήκες αυτή η ψευδαίσθηση άσκησε την επιρροή της πάνω σας; Κατά το σούρουπο ή μέσα στο σκοτάδι φαντάζεστε ότι βλέπετε ένα φίδι, ενώ δεν είναι παρά μόνο ένα σχοινί. Μέσω του σκότους η ψευδαίσθηση έρχεται και σας τυλίγει. Στην πραγματικότητα κανένα φίδι δεν κάλυψε το σχοινί, αλλά η ψευδαίσθηση σκοτίζει τον νου του ανθρώπου και θολώνει την αντίληψή του. Αυτή η ψευδαίσθηση είναι η *Μάγια*. Όταν ανάψετε τον φακό σας δεν θα βρείτε κανένα φίδι

εκεί· μόνο ένα πεταμένο σχοινί. Έτσι, στο φως, η ψευδαίσθηση εξαφανίζεται και γίνεται ορατό το πραγματικό αντικείμενο.

Αυτό το οποίο υπάρχει, θα υπάρχει για πάντα· ποτέ δεν θα πάψει να υπάρχει. Παραμένει για πάντα αμετάβλητο. Δεν μπορεί να υπάρξει ούτε η παραμικρή διαφοροποίηση στην ύπαρξή του. Μόνο η ψευδαίσθηση που το καλύπτει έρχεται και φεύγει. Η μορφή την οποία παίρνει αυτή η ψευδαίσθηση στον νου είναι η δεύτερη πανίσχυρη δύναμη της *Μάγια*, η προβολή, που εντυπώνεται πάνω στην αμετάβλητη βάση. Στην προκειμένη περίπτωση η προβολή ήταν το φίδι. Κάποια άλλη φορά θα είναι κάτι άλλο.

Οι διαθέσεις, οι στενοχώριες, οι χαρές, όλα έρχονται και παρέρχονται. Είναι σαν τους συγγενείς που έρχονται να σας επισκεφθούν, αλλά δεν μένουν μόνιμα. Με τον ίδιο τρόπο, η ψευδαίσθηση της *Μάγια* έρχεται και φεύγει. Η ψευδαίσθηση του νου σας που καλύπτει το σχοινί και το κρύβει από τα μάτια σας είναι η δύναμη της συγκάλυψης. Η ψευδαίσθηση που έχει προβληθεί από τον νου σας στο σχοινί είναι η δύναμη της προβολής. Με τη βοήθεια του φωτός βλέπετε το σχοινί σαν σχοινί και το φίδι εξαφανίζεται. Κατά τον ίδιο τρόπο, αυτές οι δυο όψεις της *Μάγια* ήλθαν στο σκοτάδι κι εξαφανίστηκαν στο φως.

Η δύναμη της *Μάγια* μπορεί να διαλυθεί παντοτινά

Άραγε, αυτά τα δυο –η συγκάλυψη και η προβολή– έρχονται πάντα την ίδια χρονική στιγμή, ή μπορούν να έλθουν σε διαφορετικές χρονικές στιγμές; Οι δυνάμεις συγκάλυψης και προβολής μπορεί να εμφανίζονται και να εξαφανίζονται ταυτόχρονα αλλά, όπως συμβαίνει στον βαθύ ύπνο όπου υπάρχει μόνο η καλύπτουσα δύναμη, μπορούν να εμφανίζονται και να εξαφανίζονται και σε διαφορετικές στιγμές. Η *Μάγια* είναι ανεξιχνίαστη. Δεν έχει αρχή. Αλλά μπορεί να τελειώσει για πάντα. Όταν το φως της σοφίας λάμψει πάνω της, η *Μάγια* τελικά θα εξαφανιστεί και τότε θα αποκαλυφθεί η αμετάβλητη πραγματικότητα. Διδάσκοντας αυτή τη μεγάλη αλήθεια στον Αρτζούνα, ο Κρίσνα κατάφερε να τον ελευθερώσει από την ψευδαίσθηση και να τον κάνει να λάμψει με τη δική του ακτινοβολία.

Τότε όπως και τώρα, ο άνθρωπος αναπτύσσει μόνο επιφανειακή κατανόηση και εξωτερική όραση. Αλλά πολύ πιο σημαντική είναι η εσωτερική όραση· μόνο αυτή είναι ιερή και αληθινή. Χάνετε τη μια πραγματικότητα, την αλήθεια σας, επειδή δίνετε προσοχή μόνο στην παροδική εξωτερική όραση και ξεχνάτε εντελώς τη μόνιμη εσωτερική όραση. Έργο του Θεού είναι να αποκαταστήσει αυτή την ιερή εσωτερική όραση. Αυτό ακριβώς κάνει όταν κατέρχεται ως Αβατάρ.

Ο Κρίσνα είπε: «Όποιες πράξεις κι αν εκτελείς για όσο βρίσκεσαι στη γη, να ξέρεις ότι είναι παροδικές. Με τον καιρό θα ανακαλύψεις ότι το καθετί σ' αυτό τον κόσμο είναι πρόσκαιρο· οι σχέσεις, οι προσκολλήσεις, οι επιτεύξεις, το αίσθημα της ατομικότητας που αναπτύσσεις, όλα πρόκειται να εξαφανιστούν. Όλα ξεθωριάζουν μέσα στη ροή του χρόνου. Αν προσπαθήσεις να τα συγκρατήσεις και να προσκολληθείς σε πράγματα που παρασύρονται και αυτά μέσα στη ροή του χρόνου, τι πιθανότητες έχεις να σωθείς και να φθάσεις σε κείνη την τελείωση που μένει πάντα ανεπηρέαστη απ' αυτή τη ροή, που δεν υπόκειται ποτέ σ' αυτήν, αλλά που είναι πάντα κυρίαρχη του εαυτού της;»

«Αρτζούνα, τα πράγματα στα οποία στηρίζεσαι, όλα θα εξαφανιστούν. Ανάπτυξε τη σταθερή πεποίθηση ότι με την προσκόλληση σε παροδικά πράγματα χαραμίζεις τη ζωή σου, ότι σπαταλάς την ιερή ευκαιρία που σου δόθηκε να φθάσεις στη μόνιμη κατάσταση που είναι η αληθινή σου πραγματικότητα. Παραδώσου στο Θείο, κρατήσου μόνο από αυτή τη σταθερή Οντότητα, που κατοικεί μόνιμα στην καρδιά σου, και τότε, ασφαλώς, θα κερδίσεις την αιώνια χαρά, τη θεία ευδαιμονία».

Μια αγνή καρδιά είναι ελεύθερη από την προσκόλληση και την πλάνη

Με αυτό τον τρόπο ο Κρίσνα παρακίνησε τον Αρτζούνα να ελευθερωθεί από τις προσκολλήσεις και τις ψευδαισθήσεις που τον περιόριζαν. Ο Κρίσνα είπε: «Αρτζούνα, εσύ ο ίδιος πρέπει να εξαγνίσεις την καρδιά σου και να απομακρύνεις το πέπλο της άγνοιας που σου δημιουργεί σύγχυση. Ακολούθησε την ατραπό των δίκαιων πράξεων, εργάσου για το καλό του κόσμου και αφιέρωσε κάθε πράξη σου σε Μένα, στον ίδιο τον Εαυτό σου που διαμένει στην καρδιά σου».

Για την ανθρώπινη ζωή δεν υπάρχει άλλη βασιλική οδός εκτός από την *κάρμα γιόγκα*, την ατραπό της ιερής δράσης. Θα μπορέσετε να εισέλθετε στην ατραπό της αφοσίωσης, μόνο αφού θέσετε γερά θεμέλια μέσω των καλών πράξεων. Και μόνο όταν εξαγνίσετε τα συναισθήματά σας και αναπτύξετε την αφοσίωσή σας, θα μπορέσετε να εισέλθετε στην ατραπό της σοφίας και να προχωρήσετε στο ύψιστο επίπεδο της Θείας πραγματώσης. Μέσα στην αρένα της δράσης ο άνθρωπος θέτει τον θεμέλιο λίθο είτε για να φθάσει στις ύψιστες περιοχές του πνεύματος, ή για να βυθιστεί στα κατώτατα βάθη της θλίψης· οι καλές ή και οι κακές περιστάσεις που συναντά στη ζωή του ο άνθρωπος συνδέονται άρρηκτα με τις πράξεις του.

Ως μέρος της δράσης σας μπορείτε να εκτελείτε τις λατρευτικές τελετές που περιγράφονται στις Γραφές, αλλά όπως αναφέρθηκε προη-

γουμενώς, αυτές θα σας οδηγήσουν μόνο μέχρι τον παράδεισο. Ο Κρίσ-
να αποκάλυψε στον Αρτζούνα ότι υπάρχει μια κατάσταση πολύ πέρα
και πολύ πιο ιερή από τον παράδεισο. «Μη θεωρείς τον παράδεισο σαν
ένα μόνιμο τόπο», είπε ο Κρίσνα. «Όταν θα έχεις εξαντλήσει τη χάρη
που σου έχει δοθεί, θα πρέπει να εγκαταλείψεις τον παράδεισο και να
επιστρέψεις στη γη. Ο παράδεισος είναι απλώς ένας προσωρινός κα-
ταυλισμός· δεν μπορείς να μείνεις εκεί για πάντα. Ίσως νομίζεις ότι στον
παράδεισο μπορείς να απολαύσεις πολλές σωματικές και νοητικές
ηδονές· αλλά στην πραγματικότητα οι ικανοποιήσεις που νιώθεις εκεί
είναι ελάχιστα μεγαλύτερες απ' αυτές που νιώθεις στη γη. Υπάρχει μια
κατάσταση πολύ πιο πέρα και πολύ πιο ιερή. Η κατάσταση αυτή μπορεί
να προσεγγιστεί αν συνδεθείς με τον Εαυτό και γίνεις ένα με τον Θεό.
Προκειμένου να φθάσεις σ' αυτή την κατάσταση πρέπει να μην έχεις
καμιά επιθυμία και ιδιοτέλεια· πρέπει να εκτελείς όλες σου τις πράξεις,
χωρίς να περιμένεις καρπούς από αυτές».

Πράξεις χωρίς προσκόλληση στους καρπούς

Κάθε φορά που εκτελείτε μια πράξη, θα υπάρχει κι ένα επακόλουθο
αποτέλεσμα, ένας καρπός που απορρέει απ' αυτή την προσπάθεια.
Όμως, δεν υπάρχει κανόνας που να λέει ότι μόνο εσείς πρέπει να απο-
λαμβάνετε τον καρπό των πράξεών σας. Κάποιος παππούς μπορεί να
φύτεψε έναν σπόρο που στη συνέχεια αναπτύχθηκε σε καρποφόρο
δέντρο. Ο παππούς αυτός μπορεί να πέθανε πριν το δέντρο αποδώσει
καρπούς. Αλλά τους καρπούς του δέντρου μπορεί να τους απολαύσουν
τα εγγόνια του αργότερα. Αυτή είναι μια περίπτωση, κατά την οποία το
άτομο εκτελεί μια πράξη και δεν απολαμβάνει προσωπικά τους καρ-
πούς της, ενώ κάποιοι άλλοι έχουν την ευκαιρία να τους απολαύσουν.

Ο παππούς, ίσως εγνωσμένα να φύτεψε το δέντρο, χωρίς να
περίμενε ποτέ ότι θα απολαύσει τους καρπούς του· ξεκίνησε εξαρχής το
έργο αυτό με την πλατιά σκέψη ότι ένα δέντρο στην αυλή θα έδινε
καρπούς στις επερχόμενες γενιές, καρπούς που θα τους γεύονταν με
χαρά. Έτσι τα επόμενα μέλη της οικογένειας έδρεψαν τον καρπό αυτής
της ανιδιοτελούς πράξης.

Με ποιο κίνητρο ο παππούς φύτεψε αυτό το δέντρο; Μπορεί να
το έκανε μ' ένα κάπως ιδιοτελές κίνητρο, ότι δηλαδή θα έδινε χαρά στην
οικογένειά του. Αλλά η ιδιοτέλεια που προέρχεται από πράξεις προσω-
πικής ικανοποίησης είναι πολύ πιο χονδροειδής και πολύ κατώτερη από
την αθώα ιδιοτέλεια του παππού. Το συναίσθημα που ωθεί τον άνθρω-
πο σε πράξεις που αποσκοπούν πρωταρχικά στο καλό των άλλων, είναι
πάντα σπουδαιότερο κι ευγενέστερο από κείνο που τον υποκινεί να δρα
με ιδιοτέλεια, προσδοκώντας να καρπωθεί ο ίδιος όλα τα οφέλη των

πράξεών του. Μ' αυτή την έννοια, η πράξη του παππού πρέπει να θεωρηθεί πολύ σπουδαιότερη από εκείνη ενός ατόμου που σκέφτεται μόνο τον εαυτό του.

Αλλά υπάρχει μια ακόμα σπουδαιότερη πράξη, μια πράξη έξω και πέρα από κάθε ιδιοτελή θεώρηση: η πράξη που γίνεται σαν προσφορά προς τον Θεό. Αυτή είναι η σπουδαιότερη απ' όλες τις πράξεις και γι' αυτήν πρέπει να αγωνίζεστε. Να προσπαθείτε να εκτελείτε όλες τις πράξεις σας με ανιδιοτέλεια, χωρίς την προσδοκία του να δρέψετε κάποιον καρπό και προσφέροντάς τες στον Θεό. Μια τέτοια ανιδιοτελής δράση που προσφέρεται στον Θεό είναι πράγματι *γιόγκα*.

Από τις συνηθισμένες πράξεις στην μούντι γιόγκα κι από κει στην κάρμα γιόγκα

Το να χρησιμοποιείτε τη διάνοιά σας για να σχεδιάσετε πράξεις που οι καρποί τους θα ευεργετήσουν κάποιους άλλους, όπως ο παππούς που φύτεψε το δέντρο για να το απολαύσουν οι μελλοντικές γενιές της οικογένειάς του, αυτό μπορεί να ονομαστεί *μούντι γιόγκα* (*γιόγκα* της διάκρισης). Στην *μούντι γιόγκα* διερευνάτε τις συνέπειες των πράξεών σας κι έτσι βασίζετε τις πράξεις σας στη δύναμη της διάκρισης. Η διάνοια εκτείνεται πολύ πέρα από τη στενή ιδιοτελή σκέψη του κατώτερου νου και των αισθήσεων. Αλλά ακόμα κι εδώ υπάρχει κάποια ιδιοτέλεια.

Όταν θα έχετε ελευθερωθεί από κάθε ιδιοτέλεια, όταν θα είστε ολότελα αδιάφοροι για τα αποτελέσματα, δρώντας καίρια, με πλήρη συγκέντρωση, αλλά χωρίς προσκόλληση ή επιθυμία, και προσφέρετε όλες τις πράξεις σας στον Θεό –αυτό είναι αληθινή *κάρμα γιόγκα*. Είναι πολύ ανώτερη από την *μούντι γιόγκα* και δεν προσεγγίζεται εύκολα από τους κοινούς ανθρώπους. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να εγκαταλείψετε την προσπάθεια για να τη φθάσετε. Με ολόψυχη προσπάθεια και με τη Χάρη του Θεού μπορούν να επιτευχθούν πράγματα που διαφορετικά θα ήταν ακατόρθωτα. Αν επιμείνετε στις προσπάθειες σας, τότε με την άσκηση θα μπορέσετε να επιτύχετε αυτό το ανώτερο επίπεδο της *κάρμα γιόγκα* σε όλες τις δραστηριότητές σας.

Για να μπορέσετε να το επιτύχετε, πρέπει να αναπτύξετε την εσωτερική όραση. Προκειμένου να εδραιώσετε σταθερά την εσωτερική όραση, πρέπει να κρατήσετε μια ιδιαίτερη πεποίθηση σταθερά στον νου σας, ότι όσο εξονυχιστικά και αν ψάχνετε –είτε στον φυσικό κόσμο είτε στον κόσμο των ονείρων και της φαντασίας σας ή σε οποιονδήποτε άλλο κόσμο– το μόνο που θα δείτε, όπου κι αν κοιτάξετε, θα είναι μόνο συνδυασμοί και ποικιλίες των πέντε στοιχείων, άλλοτε με χονδροειδή, άλλοτε με λεπτοφυή μορφή. Αυτά είναι τα μόνα πράγματα που θα

μπορέσετε να βρείτε παντού. Δεν μπορεί να υπάρξει τίποτε άλλο· δεν υπάρχει έκτο στοιχείο. Αλλά αυτά τα πέντε στοιχεία είναι όλα τους αντανακλάσεις της υπέρτατης ακτινοβολίας του Θεού. Είναι όψεις Του. Η βάση τους είναι η μία Θεία Αρχή. Εκτελώντας όλες τις πράξεις σας συνειδητά, θεωρώντας το καθετί στον κόσμο ως μια ιερή εκδήλωση του Θείου, αυτομάτως οι πράξεις σας γίνονται προσφορές προς τον Θεό.

Έχοντας κατά νου αυτές τις ανώτερες ιδέες, ενώ εκτελείτε τις πράξεις σας, στρέφεται αποτελεσματικά το βλέμμα σας από την περιορισμένη εξωτερική όραση στην απελευθερωτική εσωτερική όραση κι έτσι γίνεστε μια ιερή ανθρώπινη ύπαρξη. Ο σταθερός συλλογισμός, μ' αυτό τον τρόπο, πάνω στο Θείο που βρίσκεται παντού είναι ο καλύτερος τρόπος για να αναπτύξετε την εσωτερική όραση που θα σας εδραιώσει στην *κάρμα γιόγκα*. Αλλά η εσωτερική όραση είναι πολύ σπάνια στους ανθρώπους. Ακόμα και οι μεγάλοι *πάντιτ* και σχολιαστές των γραφών είναι προσανατολισμένοι στην εξωτερική όραση. Να μια σχετική ιστορία που το διευκρινίζει αυτό.

Ο Αστάβακρα στη συνέλευση των λογίων

Κάποτε ο βασιλιάς Τζάνακα συγκάλεσε μια συνέλευση μεγάλων σοφών και λογίων. Έλαβαν μέρος εξέχοντες ακαδημαϊκοί. Διάσημοι *πάντιτ* και λόγιοι προσήλθαν απ' όλες τις περιοχές. Σχολιαστές των γραφών που ήταν εξαιρετικά περίπλοκοι στην επιχειρηματολογία τους μαζεύτηκαν. Πολλά προικισμένα άτομα, ικανά να εντυπωσιάσουν ολόκληρο τον κόσμο με τη νοητική και ρητορική τους δεινότητα, συγκεντρώθηκαν στη μεγάλη αίθουσα του παλατιού όπου γινόταν η συνέλευση. Αυτή η συνέλευση αποτελείτο από τέτοιους γίγαντες του πνεύματος, ώστε δεν υπήρχε χώρος να εισέλθουν κοινοί άνθρωποι. Στις καθημερινές συναντήσεις προήδρευε ο ίδιος ο βασιλιάς Τζάνακα κι από την αυστηρώς επίλεκτη ομάδα των παρευρισκομένων, μόνο στους πιο εξέχοντες δόθηκε η ευκαιρία να μιλήσουν και να εκφράσουν τις απόψεις τους. Σ' αυτή τη μεγαλειώδη και σεβαστή συνέλευση ζήτησε να γίνει δεκτός ο νεαρός Αστάβακρα. Αλλά ποιος θα επέτρεπε στον Αστάβακρα να μπει μέσα; Δεν είχε ούτε διπλώματα ούτε συστατικές επιστολές. Δεν είχε τη βοήθεια κανενός μεγάλου δασκάλου ή υποστηρικτή. Η μόνη βοήθεια που είχε ήταν η βαθιά πίστη του στον Θεό.

Όποιος έχει σταθερή πίστη στον Θεό δεν θα αντιμετωπίσει ποτέ μεγάλες δυσκολίες. Προσωρινά, μπορεί να υπάρξουν κάποια εμπόδια, αλλά στο τέλος οι προσπάθειές του θα ευοδωθούν. Επί τρεις μέρες ο Αστάβακρα περίμενε στην πύλη του παλατιού του βασιλιά Τζάνακα, απ' όπου έμπαιναν όλοι όσοι συμμετείχαν στη μεγάλη συνέλευση. Ενώ περίμενε εκεί, ο Αστάβακρα παρατηρούσε τους διάσημους λόγιους που

προσέρχονταν στη συνέλευση. Παρ' όλο που επιτρεπόταν η είσοδος μόνο σε αναγνωρισμένους λόγιους, ο Αστάβακρα δεν είχε σκοπό να παραιτηθεί από την απόφασή του να παρακολουθήσει τη συνέλευση και να λάβει μέρος στις εργασίες της. «Έχω κι εγώ μια πιθανότητα», έλεγε μέσα του και συνέχιζε να περιμένει υπομονετικά στην πύλη κάθε μέρα.

Ένας παρατηρητικός και συμπαθητικός γέροντας λόγιος, καθώς μπαινόβγαινε πρωί κι απόγευμα, πρόσεξε τον Αστάβακρα να στέκεται στην πύλη. Ο καλόκαρδος γέροντας πληροφόρησε τον βασιλιά Τζάνακα για την παρουσία του νεαρού. Του είπε ότι κάποιιο άτομο στεκόταν έξω, εδώ και μερικές μέρες, περιμένοντας να μπει στη συνέλευση, παρ' όλο που δεν διέθετε καμιά από τις συνηθισμένες προϋποθέσεις, τις απαραίτητες για την είσοδο. Είπε στον βασιλιά ότι δεν επρόκειτο για κάποιον ηλικιωμένο λόγιο, ούτε για κάποιον μεσήλικα, αλλά για έναν πολύ νεαρό, που δεν φαινόταν να έχει μεγάλη εμπειρία και δεν φορούσε κάποιο από τα διακριτικά σημάδια της επίτευξης στη μελέτη, ούτε τον είχε υποδείξει προσωπικά κάποιος από τους παρευρισκόμενους *πάντιτ*. Με λίγα λόγια, τίποτα δεν ήταν γνωστό για το άτομο αυτό ή τα προσόντα του, εκτός από το ότι περίμενε συνεχώς να του επιτραπεί η είσοδος.

Ο βασιλιάς Τζάνακα είπε στους υπηρέτες του να βρουν τον νέο που στεκόταν δίπλα στην πύλη και να τον φέρουν στην αίθουσα της συνέλευσης. Αμέσως μόλις ο βασιλιάς Τζάνακα κάθισε στη θέση του και η συνέλευση άρχισε, μέσα στη σοβαρή και ιερή ατμόσφαιρα που ταίριαζε σε μια τέτοια σεβαστή συγκέντρωση, ο Αστάβακρα μπήκε στην αίθουσα. Μόλις είδαν ένα τόσο νεαρό άτομο, το οποίο μάλιστα είχε ένα καμπουριασμένο σώμα, να έρχεται για να λάβει μέρος στη συνέλευση, οι περισσότεροι από τους λόγιους που είχαν μαζευτεί άρχισαν να γελούν. Ο βασιλιάς Τζάνακα, που παρατηρούσε με στοργή τον Αστάβακρα, δεν γέλασε.

Ο Αστάβακρα κοίταξε προσεχτικά γύρω του και, ύστερα, εντελώς αναπάντεχα, άρχισε να γελάει δυνατότερα από τους λόγιους που κάθονταν εκεί. Αυτό το δυνατό ξέσπασμα γέλιου του Αστάβακρα θεωρήθηκε εντελώς ανεπίτρεπτο και προκάλεσε μεγάλη έκπληξη στους καταξιωμένους λόγιους· τους δημιούργησε μεγάλη αμηχανία. «Γιατί αυτός ο νεαρός γελάει μαζί μας;», σκέφτηκαν. «Εμείς έχουμε ασφαλώς σοβαρούς λόγους να γελάμε, έτσι αστείος που φαίνεται. Δεν υπάρχει, όμως, τίποτα το περίεργο σε μας· τότε, γιατί γελάει;» Ένωθαν, λοιπόν, μεγάλη αμηχανία και εκνευρισμό για την απρέπεια, όπως τη θεώρησαν, του νεαρού.

Γνωρίζετε ότι είναι συνηθισμένο φαινόμενο στον κόσμο οι άνθρωποι να γελάνε όταν βλέπουν κάποιον μ' ένα φυσικό ελάττωμα που

του δίνει μια παραμορφωμένη εμφάνιση ή τον κάνει να φαίνεται άσχημος. Αλλά μια τόσο χονδροειδής συμπεριφορά μπορεί να θεωρηθεί μόνο δείγμα άγνοιας. Είναι τελείως διαφορετική από το θερμό χαμόγελο ενός αθώου παιδιού. Ένα παιδάκι μπορεί να χαμογελάσει σε κάποιον που στέκεται δίπλα στη μητέρα που το κρατάει. Όταν το παιδί χαμογελάει, όποιος το βλέπει θα χαμογελάσει κι αυτός. Το παιδικό χαμόγελο, που επηρεάζει όποιον το νιώσει, προέρχεται από την ιερότητα της αθωότητας. Αλλά σ' εκείνη την αίθουσα το γέλιο που αντιμετώπισε ο Αστάβακρα ήταν πολύ διαφορετικό από το αθώο χαμόγελο ενός παιδιού. Η αίθουσα ήταν κατάμεστη από σπουδαίους και διάσημους λόγιους και άτομα εξαιρετικών επιτεύξεων στη γνώση. Αλλά πουθενά δεν βρισκόταν καμία τέτοια παιδική αθωότητα.

Οι συγκεντρωμένοι λόγιοι επιθυμούσαν διακαώς να μάθουν γιατί αυτός ο παράξενος νεαρός που μόλις είχε μπει γελούσε τόσο δυνατά. Ένας από τους λόγιους ήταν αρκετά τολμηρός, ώστε να ρωτήσει τον Αστάβακρα: «Ξένε, ποιος είσαι; Δεν σε ξέρουμε. Όταν σε κοιτάξαμε καθώς μπήκες, η μορφή σου μας έκανε να γελάσουμε. Σε ανταπόκριση εσύ γέλασες ακόμα πιο δυνατά. Ποιος είναι ο λόγος; Τι σου φάνηκε τόσο αστείο σ' αυτούς τους διάσημους λόγιους που κάθονται εδώ, ώστε ούτε στιγμή δεν σταμάτησες να γελάς;»

Χωρίς εσωτερική όραση ήταν παπουτσήδες, όχι λόγιοι

Ο Αστάβακρα απάντησε: «Ήρθα σε αυτή τη συνέλευση, νομίζοντας ότι είναι μια ιερή συγκέντρωση που οργανώθηκε από τον διάσημο αυτοκράτορα Τζάνακα για να εξηγηθούν και να σχολιαστούν οι ιερές γραφές. Αν ήξερα τι είδους άνθρωποι συμμετέχουν σε αυτή τη συνέλευση, δεν θα ενδιαφερόμουν να έρθω. Περίμενα υπομονετικά πολλές μέρες και, τέλος, μπήκα στην αίθουσα, πιστεύοντας ότι εδώ θα ήταν συγκεντρωμένοι οι σπουδαιότεροι ζώντες σχολιαστές των γραφών. Πίστευα ότι θα βρισκόμουν συντροφιά με τέτοιες ιερές ψυχές. Αλλά, αλίμονο, δεν βρήκα εδώ παρά μόνο τσαγκάρηδες, παπουτσήδες, που ράβουν σανδάλια και δουλεύουν το δέρμα».

Όταν τ' άκουσαν αυτά οι σχολιαστές, οργίστηκαν και ένωσαν προσβεβλημένοι οπό τα τόσο άπρεπα λόγια του Αστάβακρα. Αλλά εκείνος συνέχισε στον ίδιο τόνο: «Παπουτσήδες και τσαγκάρηδες είναι η κατάλληλη λέξη για να σας περιγράψει κανείς. Μόνο τσαγκάρηδες, άνθρωποι που κατεργάζονται δέρματα θα μετρούσαν έτσι την αξία ενός συγκεκριμένου δέρματος· κανείς άλλος δεν θα ενδιαφερόταν. Όλοι σας γελάτε με το δέρμα μου και, προφανώς, έχετε ήδη αποφασίσει ότι δεν αξίζει και πολλά. Αλλά ούτε ένας από σας δεν έκανε την προσπάθεια να αντιληφθεί τη γνώση μου. Οι πάντιτ πρέπει να έχουν την ικανότητα να

βλέπουν το εσωτερικό, ενώ εσείς φαίνεται να ενδιαφέρεστε μόνο για το περίβλημα. Εφόσον δεν έχετε αναπτύξει την εσωτερική σας όραση και ασχολείστε μόνο με την επιφανειακή, εξωτερική όραση, δεν μπορείτε να θεωρείστε λόγιοι. Επομένως, είστε απλώς τσαγκάρηδες, παπουτσήδες, ειδικοί στα δέρματα». Έτσι μίλησε ο Αστάβακρα.

Οι λόγιοι κατέβασαν το κεφάλι τους από ντροπή. Ο βασιλιάς Τζάνακα, που κατάλαβε πολύ καλά τι εννοούσε ο Αστάβακρα, τον κάλεσε να πάρει μια θέση στη συνέλευση και στη συνέχεια του χάρισε πολλές τιμές.

Ό,τι συνέβαινε τότε, το ίδιο συμβαίνει και τώρα στον κόσμο. Όσο σπουδαίοι κι αν είναι οι άνθρωποι, έχουν αναπτύξει μόνο την εξωτερική όραση. Δεν ενδιαφέρονται για την καλλιέργεια της εσωτερικής όρασης. Όταν εξετάζετε ένα άτομο, προσέχετε μόνο τα φυσικά χαρακτηριστικά του, τα πλούτη του, την κοινωνική του θέση, τη μόρφωση και τα διπλώματά του. Από την άλλη μεριά, όταν ο Θεός εξετάζει ένα άτομο, κοιτάζει την αγνότητα της καρδιάς του, δίνει προσοχή στην ειρήνη που υπάρχει μέσα του. Θα πρέπει κι εσείς να αναπτύξετε αυτή την όραση και να καλλιεργήσετε αυτή την εσωτερική γαλήνη. Όποιες κι αν είναι οι συνθήκες, δεν πρέπει να παρασύρεστε σε λανθασμένες αντιδράσεις. Πρέπει να αφήνετε τα ευγενέστερα αισθήματα να ξεπηδήσουν από μέσα σας και να εκδηλωθούν.

Αφήστε όλα τα δηλητήρια να αναδυθούν χωρίς να παρεμβαίνετε

Ας υποθέσουμε ότι κάποιος σας προσβάλλει· εσείς τι έχετε να χάσετε από την προσβολή αυτή; Δεν πρέπει να ανταποκρίνεστε σε τέτοιες προσβολές με εκνευρισμό ή αναστάτωση. Αν παραμείνετε γαλήνιοι, όλος ο θυμός του άλλου ατόμου θα ξεχυθεί ελεύθερα και θα φύγει από μέσα του. Αλλά αν προσπαθήσετε να ανακόψετε τα ισχυρά συναισθήματά του, εμποδίζοντάς τον να εκφράσει τον θυμό του, πιθανόν αυτό να σας οδηγήσει σε επικίνδυνες καταστάσεις. Σκεφτείτε, για παράδειγμα, ότι κάποιος αρρωσταίνει, νιώθει ναυτία και κάνει εμετό. Ποιος είναι ο λόγος που νιώθει άρρωστος και κάνει εμετό; Ίσως επειδή κάποιες βρόμικες ή τοξικές ουσίες μπήκαν στο στομάχι του. Όπου υπάρχουν βρομίες θα βρείτε και μικρόβια και, μαζί μ' αυτά, αρρώστιες κι εξασθένιση. Γι' αυτό τον λόγο είναι σημαντικό να εισέρχονται μόνο αγνές ουσίες στον οργανισμό σας.

Το σώμα είναι κατασκευασμένο έτσι, ώστε αμέσως να αποβάλλει τις τοξίνες που επιχειρούν να εισχωρήσουν. Όταν το σώμα αντιδρά φυσιολογικά αποβάλλοντας τα δηλητήρια, θα ήταν λάθος να δώσετε

φάρμακα για να σταματήσετε τον εμετό. Αν δοθούν φάρμακα, οι τοξίνες δεν θα αποβληθούν· αντίθετα, θα παραμείνουν στο στομάχι και σύντομα θα δηλητηριάσουν ολόκληρο τον οργανισμό. Επομένως, πρέπει κανείς να αφήσει τις βρομιές να βγουν και να μην τις εμποδίσει δίνοντας φάρμακα. Όταν έχουν απορριφθεί όλες οι βρομιές, τότε μπορεί κανείς να δώσει κάποιο φάρμακο.

Όταν ο εμετός και η ναυτία περάσουν, ο άρρωστος θα νιώσει πολύ αδύναμος. Τότε θα κάνει ό,τι του ζητήσετε· τότε θα σας ακούσει. Επομένως, αυτή είναι η καλύτερη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείτε, όταν κανείς αποβάλλει δηλητήρια. Το ίδιο ισχύει κι όταν κάποιος είναι πολύ θυμωμένος και ξεχύνει το δηλητήριό του με τη μορφή του θυμού. Αφήστε τον να το κάνει, μην τον εμποδίζετε. Αφήστε τον να πει ό,τι θέλει, για όσο θέλει. Μέχρι να εκφραστούν όλα, εσείς πρέπει να παραμείνετε γαλήνιοι και υπομονετικοί. Γιατί να παρασυρθείτε σε ταραχή και αναστάτωση; Αντί να αναστατωθείτε, η υπομονετική στάση σας θα ενισχύει τα αισθήματα γαλήνης και ευτυχίας μέσα σας. Αυτό ισοδυναμεί με την εμπειρία της βασιλείας των ουρανών μέσα σας· γιατί να αρνηθείτε στον εαυτό σας τη χαρά ενός τέτοιου ουράνιου αισθήματος;

Η μακροθυμία είναι πολύ σημαντική αρετή. Απ' όλες τις καλές ιδιότητες που μπορεί να έχει κανείς, η αρετή αυτή, που συμπεριλαμβάνει τις αρετές της υπομονής, της ανεκτικότητας, της εγκαρτέρησης, της μεγαλοψυχίας και της συγχώρεσης, στολίζει την κορυφή. Η μακροθυμία είναι αλήθεια, δικαιοσύνη, μη-βία, ικανοποίηση και ευτυχία. Η μακροθυμία είναι τα πάντα σε όλους τους κόσμους. Αν ένας άνθρωπος διαθέτει μακροθυμία, τότε θα μπορέσει να αποκτήσει όλες τις άλλες σημαντικές ιδιότητες, όπως είναι η ηρεμία του του νου, ο έλεγχος των αισθήσεων, η απάρνηση, η γενναιότητα, η πίστη και η γαλήνη του νου σε όλες τις περιστάσεις. Όλες αυτές οι αρετές χαρακτηρίζουν μια κατάσταση εσωτερικής αγνότητας.

Χρησιμοποιείτε νερό και σαπούνι και αρώματα πολλών ειδών για να καθαριστείτε εξωτερικά. Κατά τον ίδιο τρόπο, πρέπει να αναπτύξετε τους έξι πνευματικούς θησαυρούς¹⁰ και να τους βάλετε σε πράξη στην καθημερινή σας ζωή, για να εξαγνιστείτε εσωτερικά. Η εσωτερική αγνότητα είναι εξαιρετικά σημαντική. Είναι πιο σημαντική από την εξωτερική. Ο Θεός είναι πάντα παρών μέσα και έξω. Ως εκ τούτου, ολόκληρος ο χώρος πρέπει να εξαγνιστεί και να καθαγιαστεί, εσωτερικά και εξωτερικά. Τότε ο Θεός που ενοικεί μέσα σας θα σας προστατεύει όπου κι αν πάτε.

¹⁰ Βλέπε Γλωσσάρι, στη φράση «Έξι πνευματικοί θησαυροί».

Οι έξι πνευματικοί θησαυροί

Στην ατραπό της σοφίας ο Κρίσνα δίδαξε τις ποιότητες που κάνουν έναν άνθρωπο σοφό, σταθερά εδραιωμένο στη θεία γνώση. Αυτές είναι:

1. Ειρήνη του νου.
2. Έλεγχος των αισθήσεων.
3. Απάρνηση των επιθυμιών.
4. Αντοχή και θάρρος σε όλες τις περιστάσεις. Όποια κι αν είναι η δοκιμασία, όποιες κι αν είναι οι συνθήκες, εσείς διατηρείτε έναν καθαρό και ακλόνητο νου.
5. Πίστη στις διδασκαλίες των γραφών, των σοφών, του πνευματικού διδασκάλου και πίστη στη θεία φύση του Εαυτού, και ως εκ τούτου επιθυμία και ζήλος για Αυτοπραγμάτωση, και
6. Εσωτερική ικανοποίηση κάτω απ' όλες τις περιστάσεις και ως εκ τούτου ανάπαυση του νου στη γαλήνη του Εαυτού.

Μόνο όταν έχετε μια τέτοια αδιατάρακτη γαλήνη θα μπορέσετε να έχετε ακλόνητη πίστη. Μόνο όταν έχετε ακλόνητη πίστη θα μπορέσετε να αντέχετε με γενναιότητα τα σκαμπανεβάσματα της ζωής, να αναπτύξετε ιερά αισθήματα και να αποστασιοποιηθείτε από τις επιθυμίες. Μόνο όταν επιτύχετε αυτή την απόσπαση από τις επιθυμίες, θα αποκτήσετε έλεγχο των αισθήσεων. Και μόνο όταν θα έχετε πετύχει τον έλεγχο των αισθήσεων, θα φθάσετε στην ειρήνη του νου. Όταν υπάρχει ειρήνη του νου, υπάρχει εσωτερική και εξωτερική αγνότητα. Και όταν υπάρχει εσωτερική και εξωτερική αγνότητα, η υπομονή και η μακροθυμία θα είναι η δεύτερη φύση σας και θα διαμένετε αβίαστα σ' αυτήν τη γαλήνια κατάσταση. Επομένως, πρέπει να καταβάλετε προσπάθεια, ώστε να αναπτύξετε αυτές τις βασικές ιδιότητες που είναι τόσο ζωτικές για την πρόοδο πάνω στην πνευματική ατραπό.

Με το να απομνημονεύετε τους στίχους της *Γκίτα* δεν θα καταφέρετε πολλά πράγματα. Μαζί με την απομνημόνευση πρέπει να βάζετε σε πράξη τουλάχιστον μια-δυο διδασκαλίες. Μόνο τότε το άρωμα της *Γκίτα* θα εισχωρήσει στην καρδιά σας. Επιθυμία του Σουάμι είναι όλες αυτές οι υψηλές διδασκαλίες, που ακούτε και απολαμβάνετε κάθε μέρα, να εφαρμοστούν στην πράξη, έτσι ώστε να γίνουν εσωτερικό κτήμα σας και να αποτελέσουν αναπόσπαστο τμήμα της έκφρασής σας στις καθημερινές σας δραστηριότητες.

